

Finanstale budsjett 2027

Finansbyråd Hallstein Bjercke, onsdag 23. september 2026

Ordfører,

Oslo skal være verdens beste by å bli født i, vokse opp i, flytte til, leve i og bli gammel i, uavhengig av hvem du er og hva slags bakgrunn du har. Det er Høyre/Venstre-byrårets visjon for Oslo.

Og pilene peker riktig vei: Skoleresultatene er bedre enn på mange år. Byen blir fysisk grønnere dag for dag. Underskudd er snudd til overskudd - og folk sitter igjen med mer av sine egne penger.

Vi er mange som mener Oslo er verdens beste by allerede. Jeg mener i alle fall det. Jeg kunne aldri tenke meg å bo noe annet sted, eller sett for meg at ungene mine skulle vokst opp et annet sted. Vi har landets beste skole, vakker natur og kort vei til alt. Byen yrer av liv. Vi kan oppleve kunst og kultur i verdensklasse. Og de fleste som bor her – de trives og lever gode liv.

Men ikke alle.

Å styre denne byen er et privilegium – og det er et stort ansvar. Høyre/Venstre-byrådet har lovet folka i Oslo at vi skal skape verdens beste by – for alle. Skal vi bli det, må vi erkjenne at vi ikke er der nå. At vi har store utfordringer foran oss.

Det er utfordringer knytta til klima og natur, til sosial ulikhet – til å sikre like muligheter. Vi har et krevende boligmarked. Og vi ser en utvikling der vi i framtida blir flere eldre og færre til å ta vare på oss. Alt dette kommer til å treffe oss.

Men dette byrådet lukker ikke øynene for det som kommer.

Budsjettet vi legger fram er et svar på de utfordringene. Vi ruster Oslo for framtida.

Ordfører,

Oslo blir en stadig grønnere by. Aldri har det vært flere avganger i kollektivtrafikken. Sykkelandelen går opp – og utslippene går ned. Men klima- og naturkrisen er fortsatt vår tids største utfordring. I sommer sto Europa i brann. Årets El Nino er den kraftigste noensinne registrert. Og også i Oslo ser vi stadig tydeligere konsekvenser av ekstremvær.

I møte med en eksistensiell krise har vi som politikere et valg. Omsetter vi uroen til motløshet eller til handling?

Høyre/Venstre-byrådet velger det siste.

I Hammersborgerklæringen sa vi at vi skulle føre en mer offensiv politikk for klima og natur. Siden vi tiltrådte, har vi gjort det. Vi har etablert 65 dekar mer grønt i byen. Grå arealer bygges om til grønne parkgater. På Økern og Nydalen bygger vi generasjonsparker. Parken på Økern, som åpner neste år, er den største parken som er bygget i byen på 25 år. Endelig får folk i Hovinbyen parken de har venta på. Endelig får de møteplassen, lekeområdet og pusterommet.

Vi har etablert et Markafond på over 360 millioner. Det skal gå til bevaring og restaurering av natur i Oslos skoger - i all framtid. Vi har innført krav om utslippsfrie byggeplasser, trappa opp innsatsen for Oslofjorden og vi er godt i gang med karbonfangstprosjektet. Vi har styrket klima- og energifondet hvert år og vi har kutta i månedskortprisen varig for første gang siden 2007.

I dette budsjettet legger vi på 220 friske millioner til bedre og billigere kollektivtrafikk. Nå hever vi aldersgrensen for å reise gratis fra 6 til 13 år. Det er ikke bare god miljøpolitikk - det er en frihetsreform for barn og unge.

Vi skal fortsette å gjøre det enklere og billigere for folk å ta grønne valg i hverdagen. Det blir flere sykkelfelt, og mindre parkering i gatene. Og prisene på å reise kollektivt skal holdes lave.

Og byen skal bli enda grønnere. Vi bygger nå et Oslo som tåler klimaendringene – samtidig som vi gjør mer for å bekjempe dem. Vi skal etablere minst 54 dekar mer park de neste tre årene. Vi foreslår en betydelig satsing på økt renhold, sikrer vann i alle byens fontener og oppgraderer flere badeplasser, møteplasser og grøntområder. I 2027 skal vi gjenåpne Aurevannsbekken, og gi Huken tilbake til byen. Der Oslo i generasjoner har hentet ut stein og lagd asfalt, skal vi nå gi plass til natur og friluftsliv. Naturen kommer tilbake der den ikke har vært på mange år.

Det er naturen som gir oss plass til å puste, leke og finne ro - i en travel og levende storby. Det er naturen som tar imot regnet når det styrter ned - og gir oss skygge når sommeren blir varmere. Den naturen skal vi gi mer plass, og forvalte slik at også barna våre kan nyte godt av den.

Ordfører,

Motivasjonen i skolen øker, flere er fornøyde med skoletilbudet og Osloskolen lykkes med å løfte flere elever fra utgangspunktet de har. Mobbetallene går ned og antallet som søker yrkesfag går opp. Likevel har vi fortsatt en vei å gå for at alle skal ha like muligheter. Og nylig fikk norsk skole enda et såkalt PISA-sjokk.

Hva slags samfunn får vi i framtida hvis vi ikke klarer å lære barna våre å lese, skrive og regne?

I Hammersborgerklæringen sa vi at vi skulle skape en Osloskole der alle barn kan realisere sitt potensial og se muligheter for seg selv og sitt liv. Siden vi tiltrådte har skole og oppvekst vært den aller tydeligste prioriteringen fra Høyre/Vestre-byrådet. Vi har styrket skolen med over 700 millioner kroner. Det er penger som går til blant annet bedre oppfølging av elever med særskilte behov, flere fysiske lærebøker, sterkere satsing på lesing, skriving og regning - og mer praktisk utstyr i skolen. Vi har lykkes med å øke andelen som fullfører og består videregående opplæring. Og vi har tatt igjen hele etterslepet på utstyr i yrkesfagene, sånn at yrkesfagelevne i Oslo har oppgradert utstyr.

I dette budsjettet fortsetter vi satsingen på en Osloskole tilpassa enkelteleven. En skole der elevene får rom til å dyrke nysgjerrighet og fordype seg i det de interesserer seg for. Der barn og unge kjenner på kreativitet og skapertrang. En skole der de trives, kjenner på mestring og får utfordringer. Vi foreslår blant annet flere plasser i spesialgrupper, oppgradering av spesialrom i grunnskolen, og bedre oppfølging av barn med særskilte behov. I tillegg foreslår vi en satsing på realfag for å øke rekruttering, motivasjon og lærelyst. Det gjør vi gjennom både et kompetanseløft og en egen realfagsbuss – en såkalt satsebuss.

Oslos elever skal bli bedre i lesing, skriving og regning. Samtidig skal vi lære dem å navigere i en stadig mer digital verden.

For Osloskolen skal fortsette å være landets beste. Det fortjener unga våre.

Ordfører,

De fleste barn og unge i Oslo har det bra. Årets Ung i Oslo-undersøkelse viser at flere rapporterer om høy livskvalitet og framtidstro enn det de gjorde i 2023. Flere deltar i fritidsaktiviteter og færre rapporterer om psykiske plager. Over 90 % sier at de er fornøyde med livet sitt, og unge flest føler seg trygge både hjemme, på skolen og i nærmiljøet sitt. Likevel står for mange fortsatt utenfor fellesskapet. For mange vokser opp i fattigdom. Og det finnes fortsatt barn og unge i byen vår som rett og slett har det ganske vanskelig i livet sitt.

I Hammersborgerklæringen sa vi at vi skulle redusere de sosiale forskjellene i Oslo og skape en tryggere by med muligheter for alle.

Vi er på god vei. I høst innførte vi fritidskortet, som gjør det mulig for alle å delta i fritidsaktiviteter. Over 10 000 barn og unge har allerede fått innvilget en gratis fritidsaktivitet. Vi har satset stort på ferie- og deltidsjobber, styrket skolehelsetjenesten og utvidet åpningstidene på flere bibliotek. Vi har innført en egen mellomtrinnsatsing i skolen og en storsatsing på ungdomsskoler i særlig utsatte områder. Og vi har styrket vedlikeholdet av byrom og nærmiljøanlegg i hele Oslo. For ingen skal måtte vokse opp et sted de føler at ingen bryr seg om.

Med dette budsjettet tar vi flere nye grep for at unge skal ha det bra i Oslo. Vi etablerer et nytt bibliotek på Økern og en ny fritidsklubb i Hovinbyen. Vi skal rehabilitere 18 kunstgressbaner og etablere fem nye undervarmeanlegg – flere enn noen gang før. Vi styrker Sommerskolen med flere plasser. Vi etablerer en helt ny satsing på ferie- og deltidsjobber der ungdom kan bli besøksvenn for eldre. Og vi fortsetter styrkingen av helsetilbud for ungdom – fordi vi vet hvor viktig lavterskeltilbudene er for å motvirke psykisk uhelse og utenforskap.

Ordfører,

Ungdomskriminaliteten i byen går ned. Ran begått av unge under 18 år er halvert det siste året og antallet gjengangere er redusert med 31 prosent. Vi ser at innsatsen virker, men tallene er fortsatt for høye.

Ingen barn som vokser opp i denne byen drømmer om et liv i kriminalitet. Men fattigdom, utenforskap og mangel på muligheter, gjør at noen ender der likevel.

I Hammersborgerklæringen sa vi at ingen skal falle utenfor fellesskapet.

Siden har Høyre/Venstre-byrådet innført Hovedstadsløftet. Det er en verktøykasse for inkludering – fra forebygging i skolen og fritidsklubben, til en-til-en-oppfølging av ungdom som allerede har havnet i kriminalitet. Vi har styrka barnevernet i hvert eneste budsjett. Så langt har byrådet bevilget over 460 millioner kroner til satsinger på inkludering av barn og unge.

I dette budsjettet forsterker vi det vi vet fungerer. Vi foreslår 4600 ferie- og deltidsjobber og midler til å gjøre EXIN ung permanent. Og vi viderefører styrkingen på 50 millioner mer til barnevernet som vi la inn i revidert – økningen gjøres nå permanent.

Ordfører,

Oslo er en unik by i verden. I Oslo kan man bade i fjorden, nyte bylivet på Grünerløkka og gå på fisketur i Marka på en og samme dag. Vi har bygget helt nye bydeler som i sommer yret av folkeliv. Samtidig er det flere og flere som sliter med å få seg sin egen bolig i byen vår.

I Hammersborgserklæringen sa vi at flere skulle få mulighet til å bo i Oslo. Siden har vi regulert over 3000 nye boliger i året. Hagegata 30, sto tom åtte rødegrønne år i påvente av at noen fant ut hva tredje boligsektor egentlig var. Nå bygges den om til boliger for 120 studenter. De kan flytte inn neste år. Vi har økt rammene for startlån sånn at enda flere får muligheten til å eie sitt eget hjem.

For vet du hva som er bedre enn tredje boligsektor? Første boligsektor.

Oslo skal være en by du kan bo i hele livet. Måtene å bo på er mange, men utviklingen i boligmarkedet de siste årene har gitt dem en fellesnevner: det har blitt for dyrt å bo i Oslo. Å flytte hjemmefra til studier eller jobb i Oslo – det skal ikke kreve millioninntekt eller foreldre med formue. Og den dagen familien vokser, skal det finnes en bolig i byen som passer. Det krever først og fremst at det bygges mer, raskere og med kvalitet som varer.

I dette budsjettet gjør vi et historisk grep for at flere skal få muligheten til å kjøpe sitt eget hjem. Vi foreslår en styrking av boligvirkemidlene våre på nær 500 millioner kroner. Vi gir flere mulighet til å få startlån til sin første bolig, og vi gjør ordningen mer treffsikker og sosial enn det den er i dag. I 2027 vil rundt 675 nøkler kunne åpne døra til boliger for Oslofolk som ellers ikke ville hatt mulighet til å kjøpe selv.

Vi setter av 1 milliard til kjøp av boliger til vanskeligstilte, og vi prosjekterer flere tilpassede boliger til mennesker som sliter med rus og psykisk helse. Og så setter vi av 91 millioner til å få fart på boligbyggingen, der kommunen selv er flaskehalsen: i reguleringsplanene, i infrastrukturen, i områdene som må modnes før noen kan bygge.

Og så skal vi ta bedre vare på det som gjør Oslo til Oslo. Oslo er en by – en hovedstad - som byrådet forvalter med den største respekt for de som kom før oss – og framtidige generasjoner. Vi skal stå opp for kulturminner og historiske verdier.

Ordfører,

Vi lever lenger, og stadig flere av oss ønsker å bli boende i Oslo hele livet. Bare om 20 år vil antallet eldre over 80 ha doblet seg. Det betyr at det framover vil være flere som vil ha behov for tjenester fra kommunen, samtidig som vi vil bli færre som kan yte tjenestene og finansiere dem. Da kan vi ikke organisere tjenestetilbudet på samme måte som før.

I Hammersborgerklæringen sa vi at alle har rett til en trygg alderdom og gode tjenester hele livet.

Med bydelsreformen rustet vi Oslo for det som kommer. Når arbeidskraft blir en knappere ressurs, må vi organisere oss sånn at fagfolk bruker mest mulig av tiden sin på innbyggerne. Vi må ha robuste fagmiljøer, som tåler endring og som har rom til å prøve ut nye måter å jobbe på.

De fleste tjenestene nær folk er bydelenes ansvar. Bydelene er fulle av flinke folk. De går på jobb hver eneste dag for å sørge for at innbyggerne møter en kommune som både er serviceinnstilt og leverer tjenester av høy kvalitet. Målet med bydelsreformen er å kunne levere enda bedre tjenester i framtida. Da må bydelene ha et godt utgangspunkt. Aldri noen gang tidligere har det skjedd at et byråd har lagt fram et budsjettforslag som sletter bydelenes gjeld. Nå skjer det. Alle de åtte nye

bydelene skal sikres et best mulig utgangspunkt for å levere tjenester av høy kvalitet, sikre valgfrihet for innbyggerne og videreutvikle tjenestetilbudet. For bydelsreformen – den er først og fremst en velferdsreform.

Selv om flere blir friskere og kan bo hjemme lenger, er det et behov for flere sykehjemsplasser og flere omsorgsboliger. Dette må vi bygge - gjerne sammen med private. Byrådet har prioritert midler til ulike måter å inngå samarbeid med private for å bygge. I dette budsjettet setter vi av midler til å prosjektere flere sykehjem og Omsorg+-boliger. Vi satser også på kvalitet – med kvelds åpne dagsentre og en trivselspott for eldre. I tillegg introduserer vi ny teknologi som gjør arbeidshverdagen til de ansatte enklere. Da kan de bruke mer tid på hvert enkelt menneske. Det er god eldreomsorg.

Ordfører,

Landslaget røyk kanskje ut av VM i kvartfinalen, men i Oslos gater føltes det som om trofeet skulle ha adresse Ullevaal. Det var byen på sitt beste. Det var folkefest. Det var fotballfeber. Det var samarbeid mellom kommune og næringsliv, idretts- og kulturliv, uteliv og byliv. Men det vakreste var fellesskapet. Vi glemmer aldri bildene. Av norske flagg på brystet til Oslofolk med bakgrunn fra alle verdenshjørner. Av barn som klatrer i trær og lyktestolper langs Karl Johan mens de synger om Ødegaard – Haaland... Sander Berge. Bildet av at en helt ekte prins ror i midtgangen på T-banen sammen med helt vanlige folk.

Frihet. Mangfold. Fellesskap. Det var ekstra synlig i Oslos gater i sommer. Men det er verdier denne byen står opp for hver eneste dag. Og nå er det viktigere enn noensinne.

For verden har blitt et mye farligere og mer uforutsigbart sted. Og fellesskapet og demokratiet vårt er det viktigste våpenet vi har i kampen mot totalitære krefter. Mot de som vil splitte i stedet for å samle. Som vil bygge murer i stedet for broer. Som vil øke forskjellene mellom folk i stedet for å redusere dem.

Og når verden blir et farligere sted, må vi i Oslo også tilpasse oss. Derfor styrker byrådet beredskapsevnen vår i dette budsjettet. Vi ruster oss bedre mot framtidens trusselbilde: styrker cybersikkerheten, vedlikeholder tilfluktsrom og forsterker arbeidet med å klimatilpasse byen.

Ordfører,

Det er litt over et år igjen av denne bystyreperioden, og så langt har byrådet innfridd om lag 90 % av punktene i Hammersborgerklæringen. I dag kan vi tikke av et par bokser til. To av våre viktigste valgløfter innfris i dette budsjettet. I 2027 koster månedskortet under 499 kroner. I 2027 skrives det ikke ut eiendomsskatt på bolig i Oslo.

Da vi la fram erklæringen i 2023 ble den omtalt som urealistisk - som et luftslott. Avisen Oslos politiske redaktør skrev sågar, sitat: «at det så ut til å være en avgrunn mellom ambisjoner og kontanter», sitat slutt. Det var tydeligvis bare vi i byrådet som trodde det var mulig å kutte eiendomsskatten og prisen på månedskort - og fortsatt levere gode tjenester til Oslos befolkning.

Nå har vi bevist at det gikk an.

Samtidig har vi snudd underskudd til overskudd og fått økonomien tilbake i balanse. Og det er viktig – fordi en bærekraftig økonomi er en forutsetning for å kunne levere gode tjenester til folk også i framtida. I dette budsjettet legger vi opp til en resultatgrad økende til 1,5 % i 2028. Vi har fått kontroll

over gjeldsveksten. Det har ikke vært lavere vekst i forventet gjeldsgrad – i noen økonomiplan noen gang. Og det er ingen nye rammekutt i 2027.

Ordfører,

Dette byrådet er stolt av det vi har fått til så langt, og av det budsjettet vi legger fram i dag. Men vi er på ingen måte tilfreds. Vi har store ambisjoner for Oslo og for alle som bor her i dag og skal bo her i framtida.

Oslo er en fantastisk by – og den kan bli enda bedre.

Vi kan skape en by med frihet og muligheter for alle. Vi kan bli en nullutslippsby. Vi kan være en by som sørger for gode tjenester til alle – også når vi lever lenger. En by som klarer å redusere forskjeller. En by der alle trives – og som det er gøy å bo i. En by som tiltrekker seg talenter og bygger framtidas næringsliv. En by der folk kan eie sin egen bolig.

Vi kan bli en by der alle føler seg som en del av et fellesskap – hver eneste dag.

Vi kan bli verdens beste by.

Det krever en erkjennelse av de utfordringene vi har i dag – og de vi har foran oss.

Klima- og naturkrisen. Ulikhet og fattigdom. Utenforskap. Et krevende boligmarked. Flere eldre med pleiebehov. Trusler mot trygghet og samfunnssikkerhet.

Dette byrådet lukker ikke øynene for det som kommer.

Så ordfører,

det er en glede å overlevere til bystyret Høyre/Venstre-byrådets forslag til budsjett.

Et budsjett som tar framtidas utfordringer på alvor - og som rustet oss for å møte dem.